

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شناخت صنایع شیمیایی

رشته صنایع شیمیایی

زمینه صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۱۴۰۲

آقائی، حسین ۶۶

شناخت صنایع شیمیایی / مؤلفان: حسین آقائی... [و دیگران]. - بازسازی و تألیف: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف رشته صنایع شیمیایی. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۱ آ.

۱۵۷ ص. : مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۱۴۰۲)

متون درسی رشته صنایع شیمیایی، زمینه صنعت.

۱. صنایع شیمیایی. الف. نفیسی، غلامحسین. ب. ایران. وزارت آموزش و پرورش.

کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف رشته صنایع شیمیایی. ج. عنوان. د. فروست.

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز:
پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۱۵۴۷۴-۴۸۷۴ دفتر برنامه‌ریزی و تالیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.
پیام‌نگار (ایمیل) tvoccd@medu.ir
وب‌گاه (وب‌سایت) www.tvoccd.medu.ir

این کتاب در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۸۹ در هفت استان منتخب کشور مورد اعتباربخشی قرار گرفت و
نتایج حاصله پس از بررسی و تأیید کمیسیون تخصصی رشته صنایع شیمیایی در کتاب اعمال شد.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تأییف: دفتر برنامه‌ریزی و تأییف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش
نام کتاب: شناخت صنایع شیمیایی - ۱۹۵۹

مؤلفان: حسین آقایی (فصل‌های اول و دوم)، ساسان صدرایی‌نوری (فصل‌های سوم و چهارم)، غلامحسین نفیسی، ناصر رضایی
شوشتاری (فصل پنجم)، غلامحسین نفیسی، سعید بلایی، محمد رضا ارشادی (فصل ششم) و اعظم صفاری (فصل هفتم)
اعضای کمیسیون تخصصی: محمد رضا ارشادی، ساسان صدرایی‌نوری، اعظم صفاری، طبیه کنشلو و مرضیه گرد
آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (نمایندگی موسوی)

تلفن: ۰۹۲۶۶-۸۸۳۱۱۶۱، ۰۹۶۶-۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی

طراح جلد: مریم کیوان

صفحه‌آرا: شهرزاد قبری

حروف‌چن: زهرا ایمانی نصر

مصحح: زهرا رشیدی مقدم و فرشته ارجمند

امور آماده‌سازی خبر: ناهید خیام باشی

امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور

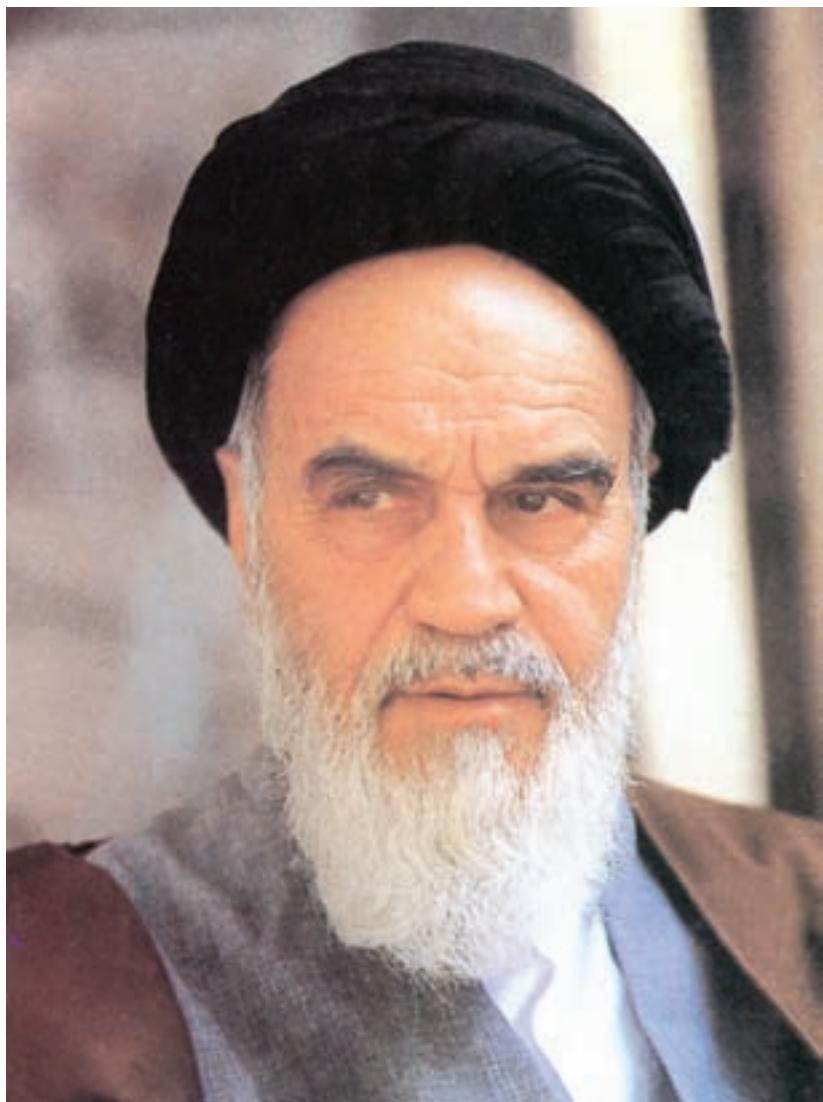
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران- کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج- خیابان ۶۱ (دارویشن)

تلفن: ۰۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، ۰۵-۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: خرمی

سال انتشار: ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشد
و از اتکای به اجنب بپرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

فهرست مطالب

۲

فصل ۱ : پیشینه، صنایع شیمیابی و مفاهیم اصلی

- ۱-۱ مقدمه
- ۱-۲ کیمیاگری، پایه و مایه شکل‌گیری شیمی
- ۱-۳ کیمیاگری در صدر اسلام
- ۱-۴ برخی کیمیاگران نامدار جهان اسلام (مطالعه آزاد)
- ۱-۵ گذر از کیمیاگری به شیمی امروزی
- ۱-۶ پیشرفت‌های علمی و صنعتی در سده‌های هفدهم و هجدهم
- ۱-۷ توسعه شیمی و صنایع شیمیابی در دوران جدید
- ۱-۸ اهمیت صنایع شیمیابی
- ۱-۹ آشنایی با برخی اصطلاحات و مفاهیم
- ۱-۱۰ تعریف برخی فرآیندها و اصطلاحات دیگر در صنایع شیمیابی
- ۲۰ پرسش و تمرين

۲۱

فصل ۲ : صنایع نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی

- ۲-۱ تاریخچه
- ۲-۲ منشاً پیدایش نفت و گاز
- ۲-۳ اکتشاف، حفاری و تولید

۲۰	۲-۴ انتقال نفت خام و گاز طبیعی
۳۱	۲-۵ تبدیلات گاز طبیعی
۳۲	۲-۶ پالایش نفت خام
۳۵	۲-۷ پالایش گاز طبیعی
۳۷	۲-۸ صنایع پتروشیمی
۴۰	بررسی و تمرین

۴۱

فصل ۳: انرژی‌های تجدیدپذیر

۴۱	۳-۱ مقدمه
۴۴	۳-۲ انرژی زمین گرمایی
۴۹	۳-۳ انرژی خورشیدی
۵۶	۳-۴ انرژی باد
۶۱	۳-۵ انرژی زیست توده
۶۷	۳-۶ انرژی آب
۶۹	۳-۷ انرژی‌های نو
۷۵	بررسی و تمرین

۷۶

فصل ۴: صنایع شیمیایی معدنی

۷۶	۴-۱ مقدمه
۷۷	۴-۲ صنایع تولید اسیدها، بازها و نمک‌ها
۹۲	۴-۳ فرآورده‌های صنایع سیلیکات
۱۰۳	۴-۴ صنایع استخراج فلزات
۱۱۰	بررسی و تمرین

فصل ۵: صنایع کشاورزی

۱۱۳	۵-۱ مقدمه
۱۱۴	۵-۲ کودهای شیمیایی
۱۱۸	۵-۳ صنایع سلولزی
۱۲۵	۵-۴ صنایع چرم
۱۲۷	پرسش و تمرين

فصل ۶: صنایع غذایی، دارویی، بهداشتی و آرایشی

۱۲۹	۶-۱ صنایع غذایی
۱۳۵	۶-۲ صنایع دارویی
۱۳۸	۶-۳ صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی
۱۴۱	پرسش و تمرين

فصل ۷: فناوری نانو

۱۴۳	۷-۱ مقدمه
۱۴۳	۷-۲ تاریخچه فناوری نانو
۱۴۴	۷-۳ فناوری نانو چیست؟
۱۴۵	۷-۴ ویژگی‌های نانو ذرات
۱۴۸	۷-۵ نانو ساختارهای کربن
۱۵۰	۷-۶ نانو کامپوزیت‌ها
۱۵۰	۷-۷ نانو فناوری و برخی کاربردهای آن
۱۵۵	پرسش و تمرين

منابع و مراجع